

Univerzita J. Selyeho

Etický kódex Univerzity J. Selyeho

Komárno 2025

Univerzita J. Selyeho (ďalej aj "UJS") je verejnoprávnu a samosprávnou vzdelávacou a vedeckou inštitúciou. Poslaním univerzity je rozvíjať a šíriť vzdelanosť, vedomostnú spoločnosť, morálne hodnoty, harmonickú osobnosť a tvorivosť, prispievať k pestovaniu slobodného myslenia, vedeckého bádania.

Na UJS sa zaručujú akademické slobody a akademické práva pre všetkých členov akademickej obce.

Etický kódex Univerzity J. Selyeho (ďalej aj "Etický kódex") vyjadruje mravné a etické požiadavky na akademickú obec a ostatných zamestnancov univerzity v zhode s Ústavou SR, so zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, so štatútom UJS a ďalšími vnútornými predpismi univerzity. Zaväzuje sa dodržanie zásad dokumentov European Code of Conduct for Research Integrity, Deklarácia o posilnení vedeckej integrity na Slovensku a Kódex výskumnej integrity a etiky na Slovensku.

Etický kódex vysokoškolských učiteľov, výskumných a vedeckých pracovníkov a zamestnancov Univerzity J. Selyeho

Preambula

Etický kódex vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov Univerzity J. Selyeho (ďalej len „učiteľ“)¹ deklaruje morálne hodnoty, princípy a normy, ktoré má učiteľ aktívne dodržiavať s cieľom rozvíjania spravodlivých a čestných medziľudských vzťahov, dobrej pracovnej atmosféry. Etický kódex je súhrn pravidiel správania sa, je komplex hodnôt a princípov, ktorých dodržiavanie sa pri výkone povolania vyžaduje a naplňa očakávania UJS, ale aj jednotlivca. Prijatý etický kódex smeruje k realizácii týchto východiskových hodnôt a princípov učiteľa Univerzity J. Selyeho:

1. princípy, hodnoty a normy výskumnej integrity a etiky (napr. odmietnutie fabrikovania výsledkov, falšovania a plagiátorstva, vyhýbanie sa pochybným vedeckým praktikám),
2. princíp kvality výchovno-vzdelávacej práce (učiteľ využíva optimálne metódy, formy, materiálne i nemateriálne didaktické prostriedky k dosiahnutiu vytýčených výchovno-vzdelávacích cieľov najefektívnejším spôsobom),
3. princíp zodpovednosti za úroveň výkonu svojho povolania (na úrovni výchovno-vzdelávacej činnosti i na úrovni publikačnej činnosti).

Čl. 1 Morálne princípy vedenia Univerzity J. Selyeho

1. Vedenie Univerzity J. Selyeho má pri plnení pracovných povinností realizovať základné morálne hodnoty a princípy. Morálne povinnosti vedenia sú vyjadrené takto:
 - Vedenie UJS sa má vo svojej činnosti usilovať o dosahovanie spoločného dobra a prospechu učiteľov, ostatných zamestnancov a študentov.

¹ Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov hovorí o tom, že na vysokých školách pôsobia vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci, umeleckí pracovníci a ostatní zamestnanci (§ 74 ods. 1). Pod pojmom ostatní zamestnanci sa myslia zamestnanci Univerzity J. Selyeho, ktorí poskytujú služby – administratívne, riadiace a prevádzkové. V kódexe sa používa len slovo zamestnanec, resp. ostatní zamestnanci. V súlade so zákonom sa hovorí o študentoch Univerzity J. Selyeho zapísaných v študijných programoch uskutočňovaných na UJS (ďalej len „študent“).

- Vedenie UJS má garantovať slobodu vedeckovýskumnej a výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľov a vytvárať optimálne podmienky pre kvalitnú vedeckovýskumnú a výchovnovzdelávaciu činnosť na UJS.
- Vedenie UJS má aktívne podnecovať, motivovať a podporovať vedeckovýskumnú činnosť, tvorbu a účasť na vedeckovýskumných projektoch a publikačnú činnosť zamestnancov.
- Vedenie UJS má garantovať rovnosť príležitostí všetkým učiteľom, zamestnancom a študentom a hodnotiť ich objektívne na základe predložených výstupov či splnených úloh a povinností.
- Vedenie UJS má vytvárať pracovné prostredie, ktoré reflektuje platné zákony a normy upravujúce BOZP. Pokyny a požiadavky vedenia nesmú odporovať právnym a všeobecne žiaducim etickým normám a tiež normám v tomto kódexe. Učiteľ má rešpektovať dohody prijaté vedením a zodpovedne ich realizovať. Vedenie UJS a učiteľ podporujú kolegiálne vzťahy a snažia sa o vzájomnú spoluprácu aj napriek rozdielnym názorom. Udržiavajú korektné vzťahy založené na vzájomnej úcte, rešpekte a spravodlivosti.

Čl. 2 Eticko-profesijné princípy učiteľa

1. Učiteľ má úctu k svojmu povolaniu, dôsledne a zodpovedne ho vykonáva a uvedomuje si profesijnú spoluzodpovednosť za generáciu, ktorú vychováva a vzdeláva.
2. Učiteľ má povinnosť konať v súlade s právnymi normami platnými v Slovenskej republike, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky a riadiť sa záväznými pracovnými predpismi. Má rovnaké politické, sociálne a ekonomické práva garantované Ústavou Slovenskej republiky ako ostatní členovia spoločnosti. Rešpektuje tieto práva a slobody u iných. Má nárok na ochranu svojich práv.
3. Učiteľ je osobnosť hodná úcty a rešpektu, čo vždy a za každých okolností potvrdzuje svojím správaním a konaním. Rozhoduje s ohľadom na okolnosti a s úmyslom dosiahnuť pozitívne dôsledky pre všetkých zúčastnených.
4. Učiteľ má právo slobodne sa rozhodovať a uskutočniť voľbu, ktorá je v zhode s jeho hodnotovým presvedčením, názorom a postojom a je v súlade so všeobecne akceptovanými etickými normami a platným zákonom za predpokladu, že jeho konanie nespôsobí fyzickú či psychickú ujmu iným (či už priamo alebo sprostredkovanú)². Jeho konanie nesmie byť v rozpore so všeobecne žiaducimi a akceptovanými etickými hodnotami a princípmi. Pokiaľ svojím správaním ohrozuje chránenú oblasť iných (vyjadrenú prostredníctvom práv), je priamy nadriadený povinný prijať opatrenie na zabránenie vzniku ujmy.
5. Učiteľ dôkladne pozná pracovné povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov a svojho pracovného, resp. funkčného zaradenia. So zámerom šírenia dobrého mena a v mene lojality k UJS sa snaží konať vždy profesionálne, zodpovedne a reprezentatívne. Pracovné úlohy a povinnosti rieši flexibilne, dodržiava stanovené termíny.
6. Učiteľ sa aktívne zapája do akademickej verejnej diskusie. Rozvíja svoj vedný odbor v súlade s etikou vedy. Vo svojej práci je cieľavedomý, dôsledný a čestný. Odmieťa plagiátorstvo a prezentuje výsledky vedeckovýskumnej činnosti, ktorej je sám autorom alebo spoluautorom na základe identifikovateľného podielu na dosiahnutých výsledkoch. Vedeckú hodnotu dosahuje podľa stanovených pravidiel, nepodvádza, neopisuje bez udania zdroja, nevydáva cudzie názory za svoje, neporušuje autorské práva. V prípade opätovného publikovania svojich výsledkov, túto skutočnosť uvedie aj v práci, cituje svoju predchádzajúcu prácu.

² Netýka sa to udelenia objektívneho negatívneho hodnotenia študentovi, ktoré je uskutočnené v súlade so Študijným poriadkom UJS

7. Vo vzťahoch k domácej i zahraničnej vedeckej a pedagogickej komunite sa správa korektne, uznáva pravidlá autorského práva a duševného vlastníctva a dbá na meno UJS, ktorú reprezentuje.
8. Učiteľ sa zodpovedne pripravuje na vyučovanie s cieľom odovzdať kvalitné informácie a v snahe vykonávať svoje povolanie čo najlepšie. Jeho informácie týkajúce sa vzdelávania sú objektívne, pravdivé a jasné. Učiteľ nepožaduje od študentov vedomosti a informácie nad rámec tých, ktoré sú vymedzené v informačných listoch predmetu resp. na elektronickej nástenke predmetu v AIS na začiatku semestra. Na hodiny chodí pravidelne a načas, vyučovanie organizuje tak, aby sa predišlo nesplneniu vopred stanovených cieľov.
9. Učiteľ má byť schopný sebareflexie, pravidelne hodnotí svoje konanie, prípadné chyby priznáva, napráva a nesie za ne zodpovednosť. Má si uvedomovať dôsledky svojich rozhodnutí a preberať za nich zodpovednosť.

Čl. 3 Zásady etického správania pre vedeckovýskumnú činnosť

1. UJS vytvára výskumné prostredie, ktoré zabezpečí vysokú úroveň kultúry vedeckej integrity založenej na základných princípoch správnej výskumnej praxe.
2. Učiteľ UJS
 - a) vedeckovýskumnú, umeleckú a tvorivú činnosť považuje za prostriedok na zvyšovanie úrovne poznania a kultúrneho dedičstva,
 - b) nesie zodpovednosť za originalitu a objektívnosť vlastnej tvorivej práce,
 - c) zodpovedá za primeranosť, presnosť a objektivitu použitých metód,
 - d) vo svojom výskume zohľadňuje najvhodnejšie overené poznatky a postupy dosiahnuté v danej oblasti,
 - e) navrhuje, vykonáva, analyzuje a dokumentuje výskum dôkladne a uvážene,
 - f) využíva finančné prostriedky určené na výskum riadne, efektívne, hospodárne a zodpovedne,
 - g) odmieta a netoleruje vytváranie vymyslených výsledkov, manipuláciu s výskumným materiálom, zariadeniami alebo procesmi, vynechanie alebo vypustenie dát alebo výsledkov,
 - h) odmieta a netoleruje prisvojovanie si myšlienok, nápadov alebo výsledkov výskumu inej osoby a ich prezentáciu alebo publikovanie bez primeraného vyjadrenia vzťahu k pôvodnému zdroju (plagiátorstvo),
 - i) zaobchádza s predmetmi výskumu, či už ide o človeka, zvieratá, alebo predmety fyzickej, biologickej, environmentálnej alebo kultúrnej povahy, s rešpektom, starostlivosťou a v súlade s právnymi a etickými predpismi,
 - j) informuje subjekty participujúce vo výskume, ako budú ich osobné údaje chránené, kto k nim bude mať prístup, na aké účely budú použité, spracujú súhlas dotknutej osoby so spracovaním osobných údajov v súlade s platnou právnou úpravou,
 - k) rešpektuje právne predpisy a regulácie súvisiace s ochranou dát,
 - l) výsledky vedeckého výskumu publikuje transparentne, presne, otvorene a čestne, pričom sa usiluje o verejnú dostupnosť výsledkov výskumu podporovaného z verejných zdrojov,
 - m) výsledky vedeckého výskumu nepublikuje nedôveryhodným spôsobom a nevyužíva sporné publikačné platformy (tzv. predátorské časopisy a konferencie),
 - n) prostredníctvom verejných vystúpení, sociálnych sietí a internetových portálov šíri len overené, potvrdené, aktualizované vedecké informácie uvedené do správneho kontextu, pri komunikácii s verejnosťou, ako aj v printových a sociálnych médiách

- vystupuje v súlade s príslušnými etickými požiadavkami,
- o) pri využití umelej inteligencie pri navrhovaní projektu, spracovaní dát alebo formulovaní vedeckých výsledkov uvedie, že využil umelú inteligenciu a to v súlade s pravidlami výskumnej integrity a s pravidlami a predpismi Európskej komisie (napr. Living guidelines on the Responsible Use of Generative AI in Research),
 - p) v publikáciách riadne uvádza inštitúciu, v ktorej sa výskum uskutočnil, ako aj všetky zdroje prípadnej externej finančnej podpory výskumu, ktorého výsledky sú opísané v danej publikácii, a to v súlade s požiadavkami poskytovateľa finančnej podpory,
 - q) pri posudzovateľskej, oponentskej, hodnotiacej a expertnej činnosti používa výlučne objektívne kritériá,
 - r) podporuje kvalifikačný rast študentov a kolegov - výskumných pracovníkov, ich vedeckú a publikačnú aktivitu, medzinárodné kontakty a uvádza ich medzi autorov publikácií, pokiaľ k ich vzniku tvorivo prispeli.
3. Rektor UJS zriaďuje Etickú komisiu UJS za účelom monitorovania dodržiavania Kódexu vedeckej integrity a etiky na Slovensku a Etického kódexu UJS, preverenia porušenia vedeckej integrity a etiky, šírenia povedomia o vedeckej integrite a etike a o vyhýbaní sa pochybných vedeckých praktík a kolektívneho posúdenia etickej stránky podávaných alebo získaných vedeckých projektov a výskumných úloh UJS, ktoré obsahujú biomedicínsky výskum, pokusy na zvieratách alebo experimentálny výskum v pedagogických, psychologických, sociologických, ekonomických vedách, vo vedách o športe, a v iných prípadoch, kedy sa vykonáva výskum s ľuďmi.

Čl. 4 Porušenie výskumnej integrity a etiky

1. Závažné porušenie výskumnej integrity a etiky narušuje a manipuluje výskumné činnosti v rozličných fázach vedeckovýskumnej práce (pri navrhovaní, vykonávaní alebo posudzovaní výskumu alebo pri podávaní správ o výsledkoch výskumu).
2. Závažným porušením výskumnej integrity a etiky je najmä:
 - a) fabrikovanie výsledkov, t. j. klamlivé vytváranie vymyslených výsledkov a ich zaznamenávanie, spracovávanie a prezentovanie tak, ako keby boli skutočné a získané prostredníctvom daného výskumu,
 - b) falšovanie, t. j. úmyselná klamlivá manipulácia s výskumným materiálom, zariadeniami alebo procesmi alebo klamlivá zmena, nahradenie, vynechanie alebo ignorovanie údajov, dát alebo výsledkov výskumu, pričom sa namiesto skutočných použijú ich falzifikáty,
 - c) plagiátorstvo, t. j. klamlivé prisvojenie si a použitie výsledkov práce a myšlienok iných (výskumníkov, autorov, aplikácií umelej inteligencie alebo iných automatizovaných prostriedkov) bez uvedenia riadneho odkazu na pôvodný zdroj.
3. K pochybným vedeckým praktikám patria najmä:
 - a) manipulácia s autorstvom, ako napríklad fiktívne autorstvo alebo nepriznanie zásluh iným výskumným pracovníkom, neuvedenie spoluautorstva, prípadne svojvoľné priznanie nespravodlivej (nižšej alebo vyššej) miery spoluautorstva v publikáciách alebo projektorvých návrhoch,
 - b) využívanie aplikácií umelej inteligencie alebo iných automatizovaných prostriedkov bez jeho riadneho deklarovania,
 - c) selektívne alebo účelovo navyšované citovanie vybraných prác s cieľom nepriprane podporiť výsledky alebo zistenia vlastného výskumu alebo účelovo vyhovieť redaktorom, recenzentom alebo kolegom,
 - d) odporúčanie autorom na účelové rozširovanie zoznamu odkazov v snahe zvýšiť mieru

- citovanosti svojich vlastných alebo inak prepojených publikácií,
- e) neodôvodnené rozširovanie vlastnej bibliografie,
 - f) publikovanie výsledkov výskumu na pochybných, pseudoodborných podujatiach, publikáciách alebo iných médiách, ktoré nerešpektujú princípy, hodnoty a normy vedeckej integrity a etiky (tzv. predátorské konferencie, časopisy a iné publikácie),
 - g) organizovanie, podpora a účasť na pochybných, pseudoodborných alebo pseudovedeckých podujatiach nedodržiavajúcich princípy, hodnoty a normy publikačnej etiky a integrity,
 - h) používanie nevhodných, škodlivých, neoprávnene rizikových či nebezpečných výskumných metód a postupov,
 - i) nepriznanie konfliktu záujmov alebo potenciálneho konfliktu záujmov,
 - j) netransparentné použitie finančných zdrojov poskytnutých na výskum,
 - k) účelové zdržiavanie alebo bránenie v práci iným výskumným pracovníkom,
 - l) zneužívanie pracovného postavenia na účelové porušovanie integrity a etiky výskumu, vývoja alebo akademickej činnosti,
 - m) vytváranie prekážok v kariérnych postupoch výskumných a akademických pracovníkov,
 - n) ignorovanie alebo utajovanie prípadov porušovania výskumnej integrity a etiky, výskumu a vývoja alebo akademickej činnosti,
 - o) priame alebo nepriame postihovanie odborných, vedeckých, výskumných alebo akademických pracovníkov, ktorí oznámili prípady potenciálneho alebo skutočného porušenia výskumnej integrity a etiky alebo prípady pochybných vedeckých praktík,
 - p) zanedbávanie odborného vedenia, vzdelávania a výchovy študentov, podriadených vedeckých, výskumných alebo akademických pracovníkov, osobitne pracovníkov alebo študentov v doktorandskom či inom špecializačnom alebo certifikačnom štúdiu.

Čl. 5 Etické princípy vo vzťahu ku študentom

1. Učiteľ má vnímať každého študenta ako jedinečnú a autonómnu bytosť a osobnosť hodnú úcty a rešpektu. Váži si každého študenta, rešpektuje a podporuje jeho dôstojnosť a integritu. Pozná práva a oprávnené potreby študenta súvisiace s jeho štúdiom (resp. študijným plánom). Práva rešpektuje a v plnej miere ich chráni, pokiaľ študent uplatňovaním svojich práv neobmedzuje práva iných.
2. Korektnosť, čestnosť, spravodlivosť, profesionálny vzťah a vzájomné uznanie práv a povinností sú základnými faktormi dobrých vzťahov učiteľa a študenta. Učiteľ sa voči študentovi správa tolerantne a úctivo, nepohrda ním, nepodceňuje a nezosmiešňuje ho, nevyhráža sa mu, nezastrašuje a nevydiera ho a úmyselne nevystavuje rozpakom. Zakazuje sa akákoľvek forma šikanovania a prejavy správania, ako sú ohováranie, výsmech, ironizovanie, izolácia, zadržanie dôležitých informácií, nadmerná kritika, sexuálne obťažovanie a pod.
3. Učiteľ nemá zámerne spôsobiť študentovi fyzickú, sociálnu, psychickú, morálnu a inú ujmu. Nemá podporovať a zúčastňovať sa na takých aktivitách, ktoré úmyselne poškodzujú, alebo obmedzujú jeho zdravý vývin, slobodu a práva³. Ak má podozrenie z takéhoto konania, ihneď informuje nadriadených.
4. Učiteľ akceptuje inakosť študentov, rešpektuje ich názory, politickú príslušnosť a náboženské presvedčenie (pokiaľ neobmedzujú práva iných) s cieľom vytvoriť humánne, tolerantné a na

³ Účasť učiteľov na spoločenských podujatiach sa nepovažuje za také konanie, ktoré je nevyhnutne späté s porušovaním práv, slobody či zdravého vývinu, pokiaľ sa učiteľ správa a koná primerane svojmu spoločenskému postaveniu.

vzájomnej úcte založené medziľudské vzťahy. Odmieta a netoleruje prejavy diskriminácie (podľa veku, rasy, pohlavia, etnicity, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia a i.).

5. Sexuálne obťažovanie na akademickej pôde je neetické, nedôstojné a nežiaduce. Učiteľ nerozpráva neslušné, dvojzmyselné a urážajúce vtipy, zdržiava sa sexuálnych narážok a fyzického obťažovania vrátane obťažovania so sexuálnym podtónom⁴. Sexuálne obťažovanie je porušením zákona, narúša ochranu osobnosti, zasahuje do jej súkromia, porušuje ľudské práva, ľudskú dôstojnosť a spôsobuje osobnosti morálnu ujmu⁵.
6. Učiteľ podporuje pozitívny osobnostný, kognitívny i morálny vývoj študentov. Obozretne a s rozvahou vyberá a využíva metódy v oblasti vzdelávania a vedeckého pôsobenia/odborného vedenia tak, aby študentovi neuškodil. V prípade neúmyselného poškodenia sa snaží negatívne dôsledky minimalizovať na základe vzájomnej dohody so študentom.
7. Učiteľ hodnotí študentov spravodlivo a objektívne a nezasahuje do hodnotenia študentov inými kolegami. Študent zodpovedne využíva právo na otvorenú a úctivú konzultáciu s vyučujúcim, prípadne školiteľom.
8. Učiteľ nemá zneužívať informácie o štúdiu, rodine a zdraví študenta (ani po ukončení pracovného pomeru)⁶. Udržiava písomné či elektronické záznamy v súlade so zákonom a internými predpismi UJS.

Čl. 6 Medziľudské vzťahy

1. Vzťahy medzi učiteľmi (kolegami) a medzi učiteľmi a ostatnými zamestnancami sú založené na vzájomnej úcte a tolerancii. Vyžaduje sa vzájomné uznanie práv a povinností, rešpektovanie názoru, politickej príslušnosti a náboženského presvedčenia (pokiaľ sa neobmedzujú práva iných). Netolerujú sa prejavy diskriminácie (podľa veku, rasy, pohlavia, etnicity, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia a i.).
2. Učiteľ sa snaží o vytváranie kolegiálnych a korektných vzťahov. Pri riešení pracovných a vedeckých grantových úloh prejavuje ochotu konzultovať, spolupracovať, poradiť – pokiaľ je o to požiadaný.
3. Učiteľ odmieta úmyselné škodenie druhému kolegovi – ohováranie, osočovanie, intrigy a iné formy mobbingu alebo bossingu. Akékoľvek formy sexuálneho obťažovania druhých sú nepripustné. Základom rozhodovania, konania a správania učiteľa je princíp humánnosti, úcty, ľudskej dôstojnosti, morálneho práva, spravodlivosti a zodpovednosti.
4. Učiteľ by nemal zosmiešňovať kolegu pred študentmi a vyjadrovať sa k jeho osobe, spôsobu a metódam učenia. Šírenie neoverených informácií, ktoré je predpokladom ohovárania, je nežiaduce. Korektná a konštruktívna kritika je však opodstatnená na základe objektívnych a merateľných výsledkov práce.

⁴ Výučba niektorých odborných predmetov si však explicitne vyžaduje analýzu ľudskej sexuality – tento aspekt výučby nespadá pod normu zakazujúcu, resp. vymedzujúcu formy a podoby sexuálneho obťažovania.

⁵ Diskrimináciu a sexuálne obťažovanie definuje zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

⁶ Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

5. K posúdeniu predložených prác, resp. výsledkov práce kolegov (v prípade kvalifikačného postupu alebo pri recenzovaní monografie, štúdie, zborníka, učebnice atď.) pristupuje objektívne a čestne, s vysokou mierou profesionality a odbornosti.

Čl. 7 Korupcia a konflikt záujmov

1. Korupcia zabraňuje efektívnemu vzdelávaniu a podkopáva autoritu, resp. status akademickej pôdy ako nezávislej a objektívnej inštitúcie, preto korupčné správanie učiteľa je považované za porušenie Etického kódexu. Učiteľ neprijíma, nedáva úplatok, nezúčastňuje sa na korupcii, nepodporuje a nešíri korupciu a jej rôzne formy. Zdržiava sa konania, ktoré by mohlo viesť ku korupcii a konfliktu záujmov. Na akýkoľvek skutočný alebo možný konflikt záujmov je povinný bezodkladne upozorniť svojho nadriadeného.
2. Politická príslušnosť nemá ovplyvňovať pracovné rozhodnutia a konania učiteľa vo vzťahu ku kolegom, vedeniu, ostatným zamestnancom a študentom. Každé svoje rozhodnutie a konanie vie zdôvodniť a zverejniť. Učiteľ nemá zneužívať majetok na vlastné účely.
3. Zverené duchovné, materiálne a finančné prostriedky nezneužíva na účely vlastného obohacovania sa ani na poškodzovanie verejného záujmu a záujmu UJS. Využíva fond pracovného času tak, aby aktivity, ktoré v ňom uskutočňuje korešpondovali s pracovnou náplňou. O svojich mimopracovných aktivitách, ktoré môžu spôsobiť konflikt záujmov, vopred informuje zamestnávateľa.

Čl. 8 Prezentácia učiteľa na verejnosti

1. Správanie sa učiteľa mimo pracoviska má byť zodpovedné a adekvátne vážnosti statusu vysokoškolského učiteľa.
2. Verbálna aj neverbálna komunikácia učiteľa je zdvorilá a dôstojná. Na verejnosti sa učiteľ prezentuje slušne a kultivovane reprezentuje vážnosť pracovného postavenia na akademickej pôde.
3. Ak učiteľ prezentuje názor verejne alebo komentuje verejné otázky týkajúce sa spoločenského života, má vyhlásiť, že je to výlučne jeho osobný, prípadne odborný názor a nie postoj UJS. Oficiálne stanoviská UJS prezentuje rektor, prorektor, dekan, prodekan, vedúci katedry alebo osoba ním poverená.
4. Učiteľ nepoužíva meno UJS na osobné reklamné a promočné účely s výnimkou prípadov, ktoré priamo súvisia s UJS. Nepoužíva meno UJS, neidentifikuje sa ako zamestnanec UJS vo verejnej reklame bez predchádzajúceho súhlasu vedenia UJS.
5. Učiteľ sa oblieka v súlade s pravidlami spoločenskej etikety. Svojím oblečením nemá nikoho urážať, provokovať a ponižovať. Oblečenie učiteľa má byť prispôbené podmienkam a prostrediu, v ktorom sa vyučovacia jednotka uskutočňuje, resp. v ktorom sa nachádza.

Etický kódex študenta Univerzity J. Selyeho

Preambula

Etický kódex študenta Univerzity J. Selyeho zapísaného v študijnom programe uskutočňovanom na UJS je dokument vyjadrujúci žiaduce etické hodnoty, princípy a normy študenta UJS. Cieľom etického kódexu je poskytnúť východiskový rámec etického správania a konania študenta na pôde UJS a jeho podporou dosiahnuť zlepšovanie a posilňovanie etickej klímy na UJS v medziľudských vzťahoch na UJS.

Študent sa snaží konať v súlade s týmito etickými hodnotami:

1. princíp uvedomovania si hodnoty vzdelania,
2. princíp preukazovania úcty a rešpektu k iným,
3. princíp primeranej, akademickej obce hodnej verbálnej a neverbálnej komunikácie.

Čl. 9 Práva študenta

1. Práva študenta vymedzuje § 70 podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a tiež Študijný poriadok UJS.
2. Študent má rovnaké práva a slobody garantované Ústavou Slovenskej republiky tak ako ostatní členovia spoločnosti. Má nárok na rešpektovanie a ochranu svojich morálnych a občianskych práv. Študent rešpektuje rovnaké práva a slobody iných.
3. Študent má nárok na ochranu osobných údajov tak, ako to vymedzuje zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

Čl. 10 Vzťahy študenta na univerzite

1. Vzťah študenta k učiteľovi má byť korektný a založený na vzájomnom akceptovaní a uznaní dôstojnosti druhého. V komunikácii medzi študentom a učiteľom sa vylučujú vzájomné vyhrážky, ponižovanie, zneužívanie, pohrdanie, zosmiešňovanie a zachováva sa v osobnej a emailovej komunikácii dôstojná úroveň.
2. Študent sa nepokúša vydierať, zastrašovať a inak emocionálne ovplyvňovať učiteľa, aby dosiahol lepšie hodnotenie.
3. Študent sa má k všetkým ostatným zamestnancom UJS správať zdvorilo a s úctou. Snaží sa komunikovať dôstojne a bez negatívnych emócií.
4. Študent akceptuje pracovný čas ostatných zamestnancov a nevyžaduje služby, ktoré prevyšujú ich povinnosti.
5. Študent aktívne vytvára humánne, čestné a na úcte založené vzájomné vzťahy v komunikácii so spolužiakmi a inými študentmi.
6. Svojich spolužiakov a iných študentov považuje za jedinečné a autonómne bytosti a osobnosti hodné úcty a rešpektu, a preto ich nevyužíva, nezneužíva, nezosmiešňuje, nepodceňuje a nespôsobuje problémy zadržiavaním informácií s cieľom sťažiť študijné povinnosti. Odmietá akékoľvek úmyselné škodenie druhým študentom vo forme psychického či fyzického nátlaku.

7. Študent odmieta akékoľvek prejavy diskriminácie podľa veku, rasy, pohlavia, národnosti, etnickej príslušnosti, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia atď.
8. V prípade, ak má študent problémy, ktorých následkom by mohli byť nedostatky v oblasti štúdia, má právo obrátiť sa na zamestnancov študijných oddelení jednotlivých fakúlt UJS, členov študentskej časti Akademického senátu a členov Študentskej samosprávy UJS.

Čl. 11 Etické princípy študenta vo vzťahu k štúdiu

1. Študent pozná a riadi sa Študijným poriadkom UJS a Disciplinárnym poriadkom UJS.
2. Študent má právo slobodne získavať vedomosti a informácie, ktoré formujú a rozširujú jeho odborný rast a osobný rozvoj.
3. Študent nesie zodpovednosť za proces učenia sa, aktívne sa zapája do vzdelávacieho procesu, podieľa sa na zvyšovaní jeho kvality, spolupracuje s ďalšími študentmi na skvalitňovaní vzdelávacieho procesu.
4. Študijné úlohy má študent plniť zodpovedne, čestne a načas. Na hodiny má chodiť odborne pripravený podľa požiadaviek vyučujúceho, na ktorých sa spoločne v úvode semestra dohodli. Počas vyučovania by sa mal zdržať negatívnych verbálnych aj neverbálnych prejavov voči učiteľovi či spolužiakom.
5. Študent rešpektuje integritu osobnosti ostatných študentov a zamestnancov UJS, spolupvytvára pozitívnu a tvorivú atmosféru vo vzdelávacom procese i mimo neho, podieľa sa na formovaní dobrých medziľudských vzťahov, bez diskriminácie z dôvodu veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, rasy, farby pleti, zdravotného postihnutia, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, náboženského vyznania alebo viery, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.
6. Študent má povinnosť neakceptovať a nepodporovať fabrikovanie výsledkov, falšovanie a plagiátorstvo, mechanické sťahovanie prác z internetu, kopírovanie prác a iné podvody týkajúce sa tvorby akýchkoľvek prác. Študent pri písaní záverečných, diplomových, seminárnych či iných vedeckých, odborných a akademických prác sa vyhýba porušeniu výskumnej integrity a etiky a pochybným vedeckým praktikám (pozri čl. 4) a využívaniu aplikácií umelej inteligencie alebo iných automatizovaných prostriedkov bez jeho riadneho deklarovania. V mene študentskej cti a hrdosti sa zdrží kupovania seminárnych, ročníkových a záverečných prác vytvorených inou osobou. Čestná práca študenta je prejavom jeho sebadôvery a študijných schopností.
7. Študent sa oblieka v súlade s pravidlami spoločenskej etikety na skúšky. Svojím oblečením nemá nikoho provokovať, urážať ani ponižovať.

Čl. 12 Majetok UJS

1. Študent nepoškodzuje majetok UJS (počítače, zariadenie učební, knihy z knižnice, športové náradie a iné), ale naopak – chráni ho pred poškodením a zničením.
2. Študent nezneužíva majetok UJS a jej fakúlt na súkromné účely. V prípade používania zdrojov UJS a fakulty je šetrný.

Čl. 13 Správanie študenta na praxi a exkurziách

1. Počas plnenia študijných povinností mimo UJS sa študent má správať tak, aby dôstojne reprezentoval meno UJS. Je si vedomý osobného dobrého príkladu.
2. Študent dodržiava pravidlá slušného správania a pokyny vyučujúceho aj mimo UJS a akceptuje jeho požiadavky vyplývajúce zo zodpovednosti vyučujúceho za zdravie a bezpečnosť účastníkov praxe, exkurzie aj telovýchovných sústreďení.
3. Konanie študenta UJS je vždy v súlade s platnými smernicami, vyhláškami a zákonmi BOZP.

Etický kódex ostatných zamestnancov UJS

Preambula

Ostatní zamestnanci UJS (ďalej len zamestnanec) sa pri výkone svojho povolania budú snažiť podporovať a uskutočňovať tieto etické hodnoty a princípy:

1. princíp lojality k UJS ako k zamestnávateľovi,
2. princíp kvality práce,
3. princíp čestného a zodpovedného prístupu k pracovným povinnostiam,
4. princíp vzájomného rešpektu, humánosti, korektnosti, spravodlivosti a vzájomnej tolerancie,
5. princíp efektivity pracovnej činnosti.

Cieľom realizácie etických hodnôt a princípov obsiahnutých v tomto etickom kódexe je poskytovať kvalitné profesijné služby na UJS a vytvárať dobré medziľudské vzťahy na pracovisku.

Čl. 14 Práva zamestnanca

1. Zamestnanec má Ústavou Slovenskej republiky garantované politické, sociálne a ekonomické práva tak, ako každý občan Slovenska. Ďalej sa mu prisudzujú práva a povinnosti podľa platných legislatívnych noriem Slovenskej republiky a interných pracovno-právnych predpisov zamestnávateľa.
2. Zamestnanec na akejkoľvek pracovnej pozícii je osobnosť hodná úcty a rešpektu, ktorá svojím správaním a konaním potvrdzuje tento status.
3. Zamestnanec má právo na slobodný názor, resp. konanie, pokiaľ je toto konanie v súlade so všeobecne akceptovanými právnymi a etickými normami a neohrozuje práva a slobodu iných.
4. Zamestnanec má právo myliť sa a za chyby musí prebrať zodpovednosť.
5. Zamestnanec má právo slobodne vyjadriť názor v rámci verejnej diskusie na UJS.
6. Zamestnávateľ sa zaväzuje vytvoriť bezpečné pracovné prostredie a chrániť zdravie zamestnancov podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
7. Zamestnanec má nárok na ochranu svojich práv.

Čl. 15 Princípy vo vzťahu k zamestnávateľovi

1. Zamestnanec dôsledne a zodpovedne plní úlohy, ktoré mu vyplývajú z pracovných povinností obsiahnutých v pracovnej zmluve a náplni práce.
2. Zamestnanec rešpektuje práva zamestnávateľa a jeho nariadenia týkajúce sa riadenia pracoviska. V prípade nezhôd sa zamestnanec aj zamestnávateľ snažia konflikt riešiť a prijať dohodu vo forme kompromisu akceptovateľnom obomi zúčastnenými stranami.
3. Konštruktívna kritika prispieva k zlepšeniu spolupráce.
4. Informácie o iných získané počas výkonu práce spravuje podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. 16 Vzťahy zamestnancov na pracovisku

1. Podpora a uskutočňovanie hodnôt spravodlivosti, zodpovednosti a tolerancie prispieva k lepším pracovným výsledkom.
2. Vzájomná svetonázorová, politická, náboženská, etnická a veková tolerancia vytvára priateľskú pracovnú klímu a zabraňuje diskriminácii.
3. Zamestnanec sa usiluje o korektné a kolegiálne medziľudské vzťahy. Pri výkone práce akceptuje rozdielny pracovný názor svojho kolegu. Pracovné konflikty rieši hľadaním spoločného prijateľného východiska v otvorenej pracovnej diskusii. Vzájomné osočovanie, výsmech a intrigy sú neprijateľné.
4. Na pracovisku sú neprijateľné akékoľvek formy mobbingu alebo bossingu, ďalej ohováranie (whistleblowing), ironizovanie a izolácia kolegu (aj iných zamestnancov UJS), vedomé a cielené zadržiavanie dôležitých informácií s cieľom poškodiť dobrú povesť či česť druhého, tiež nadmerná, neustála a neopodstatnená kritika, zosmiešňovanie výzoru kolegu, posmešky z rodinných vzťahov, znehodnocovanie práce kolegu a pod. Sexuálne obťažovanie na pracovisku je neakceptovateľné. Uplatňovanie akýchkoľvek nekalých praktík v pracovnom živote je neprípustné.
5. Vzťah zamestnanca a učiteľa je profesionálny a založený na vzájomnej úcte a vzájomnom uznaní sociálneho statusu na UJS.
6. Vzájomná komunikácia študenta a zamestnanca je úctivá. Študenti aj zamestnanci majú svoje práva a povinnosti, ktoré vzájomne uznávajú. Aj napriek rokom, kvalifikácii či získaným pracovným kompetenciám, ktoré vymedzujú asymetrický vzťah zamestnancov a študentov (v prospech zamestnancov), nikto v uvedenom vzťahu nemá právo ponižovať druhého a neakceptovať ho ako osobnosť hodnú úcty a rešpektu.
7. Zamestnanec poskytuje odborné služby rovnako všetkým študentom, zámerne nikoho neuprednostňuje, ani nežiada od neho protislužbu v akejkoľvek podobe.

Čl. 17 Korupcia a konflikt záujmov

1. Zamestnanec preukazuje seriózný prístup k plneniu pracovných povinností, koná v súlade s platnými legislatívnymi predpismi. Dôslednosť, prehľadnosť a česťnosť predstavujú základné princípy práce.

2. Zamestnanec svoje pracovné povinnosti vykonáva v súlade so zákonom o výkone práce vo verejnom záujme a neposkytuje žiadne informácie tretej strane s cieľom uprednostnenia svojho súkromného záujmu.
3. Zamestnanec nezneužíva majetok UJS na súkromné účely.
4. Zverené duchovné, materiálne a finančné prostriedky nezneužíva na účely vlastného obohacovania sa ani na poškodzovanie verejného záujmu a záujmu UJS. Využíva fond pracovného času tak, aby aktivity, ktoré v ňom uskutočňuje korešpondovali s pracovnou náplňou. Všetky mimopracovné aktivity realizuje až po odpracovaní pracovnej doby. O svojich mimopracovných aktivitách, ktoré môžu spôsobiť konflikt záujmov vopred informuje zamestnávateľa.

Čl. 18 Etiketa zamestnanca UJS

1. Zamestnanec dôstojne reprezentuje svoje pracovisko. Do práce sa oblieka primerane a v súlade s pravidlami spoločenskej etikety. Svojím oblečením nikoho neuráža, neprovokuje a neponižuje.
2. Verbálna aj neverbálna komunikácia zamestnanca v písomnom, osobnom a telefonickom styku je kultivovaná a zdvorilá, primeraná postaveniu a vážnosti svojej profesie.
3. Zamestnanec nezneužíva meno UJS na vlastné účely.

Všeobecné ustanovenia

Čl. 19 Porušenie noriem etického kódexu

1. Monitorovanie dodržiavania princípov a noriem Etického kódexu UJS je právou a povinnosťou Etickej komisie UJS. Členov Etickej komisie UJS vymenúva a odvoláva rektor UJS. Etická komisia UJS preveruje podnety o nedodržiavaní Kódexu vedeckej integrity a etiky na Slovensku a Etického kódexu UJS, prípady závažného porušenia výskumnej integrity a etiky, ako aj prípady pochybných vedeckých praktík.
2. Porušenie pravidiel učiteľskej a zamestnaneckej časti kódexu, ktoré sú obsiahnuté v Etickom kódexe UJS, sa rieši ústnym pohovorom a písomným upozornením na úrovni vedúcich pracovníkov UJS. Porušenie pravidiel zo strany študentov, ktoré nie sú obsiahnuté v Disciplinárnom poriadku UJS sú porušením Etického kódexu UJS, sa riešia ústnym pohovorom, podľa závažnosti na úrovni rektora, dekana, prodekana alebo vedúceho katedry.

Čl. 20 Záverečné ustanovenia

1. Etický kódex vznikol pre vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov, ostatných zamestnancov UJS a tiež študentov UJS zapísaných v študijných programoch uskutočňovaných na UJS. Jeho cieľom je ovplyvňovať správanie, konanie a rozhodovanie všetkých, ktorých sa týka, a to najmä s dôrazom na nepretržitú aktívnu podporu a uskutočňovanie etických hodnôt, princípov a noriem, ktoré sú uvedené v kódexe. Hlavným pozitívnym dôsledkom efektivity kódexu je vytvorenie a stabilizovanie spravodlivých a korektných medziľudských vzťahov na UJS, a to prostredníctvom spoločne zdieľaných etických hodnôt, ktoré podporujú tieto vzťahy.

2. Etický kódex UJS vznikol aktívnou diskusiou v spolupráci vedenia UJS a vedenia jednotlivých fakúlt UJS, Akademického senátu (zamestnaneckej i študentskej časti) UJS a vedúcich predstaviteľov Študentskej samosprávy.
3. Etický kódex UJS bol schválený uznesením Akademického senátu UJS a nadobúda platnosť a účinnosť dňa 27. augusta 2025.
4. Schválením tohto Etického kódexu UJS sa zrušuje Etický kódex UJS (úplné znenie so zapracovaným Dodatkom č. 1) zo dňa 1. apríla 2013.

V Komárne dňa 26. augusta 2025

.....
PaedDr. Tamás Török, PhD.
predseda AS UJS

.....
prof. RNDr. János Tóth, PhD.
rektor UJS